

Konsten att luta och jobba rätt med höfterna

Av **Robert Lagerström**

Senast uppdaterad 19 maj 2007 10:21

En tvåhjulig skateboard med motor och styre? Inte riktigt. En Segway är nämligen fullproppad med den senaste tekniken. Och reagerar på förarens tyngdpunkt för att hålla balansen.

Göteborg. Hon syns på långt håll. Ser ut att sväva fram över asfalten medan folk runt omkring tappar hakan. De skrattar, pekar och ser ut som om de aldrig har sett någonting liknande. Vilket de förmodligen inte heller har.

Människa mot maskin. En Segway PT i2 kan komma upp i 20 km/tim och rulla 38 km på en batteriladdning, men maskinen är inte billig. Den kostar närmare 60000 kronor. Foto: Erik Yngvesson

Än så länge är nämligen en Segway Personal Transporter ovanlig i trafiken.

– Den är rolig att köra och dessutom miljövänlig, men den är inte en ersättning för någonting, som en bil eller en cykel, utan ett komplement, fastslår Lisa Gramnäs, delägare i företaget Gramtec Innovation som är en av flera återförsäljare i Sverige.

Hon slår sig ned på en bänk i parken Slottsskogen i Göteborg.

Bredvid henne står den märkliga mackapären, en Segway PTi2 som drivs av elmotorer och har styre, fotplattor och två 19-tumshjul.

Fordonet är fullproppat med elektronik som halvledargyroskop, tippningssensorer och höghastighetsprocessorer vilket gör att den stabiliserar sig själv och reagerar på förarens tyngdpunkt.

Kort sagt så efterliknar maskinen det mänskliga balanssinnet och rullar stadigt trots att den bara har två hjul.

– Man kan köra snabbt med den och komma upp i 20 km/tim. Eller rulla fram långsamt och stå helt stilla i en folksamling. Man kommer upp 20 centimeter

ovanför asfalten och får en bra överblick. En Segway väcker mycket uppmärksamhet och är ofta ingången till ett samtal, säger Lisa.

Som för att verifiera hennes ord promenerar det fram en medelålders man.

Han hälsar, slår sig ned på bänken intill och börja fråga en massa om maskinen.

Den är skapad av den amerikanske uppfinnaren Dean Kamen som från början står bakom en självbalanserande rullstol som med hjälp av fyra hjul kan ta sig över hinder och till och med gå i trappor. Han blev intresserad av att skapa ett fordon även för folk utan funktionshinder och utvecklade därmed Segway som började produceras under våren 2002.

Ett stoppur? Nej, bara startnyckeln. Den fungerar också som informationscentral och kommunicerar sladdlöst via bluetooth med datorn inne i fordonet.

Än så länge är den ingen storsäljare och i Sverige finns knappt 200, men i Stockholm kan man faktiskt åka på en guidad rundtur

Fem dioder nere vid fotplattorna börjar lysa och visar med grönt sken när fordonet befinner sig i en lämplig vinkel för påstigning.

med Segways precis som i Budapest, Paris och Wien och flera storstäder i USA.

– Nu ska du få provköra den, säger Lisa och plockar fram en liten manick som ser ut som ett stoppur.

Den fungerar förutom som startnyckel också som informationscentral och kommunicerar sladdlöst via bluetooth med datorn inne i fordonet. Med hjälp av den kan man aktivera ett larm som ljuder om någon försöker flytta maskinen. Den börjar då även vibrera och läser hjulen samtidigt som en varning skickas till föraren via den lilla nyckeln.

Helt klart hightech även om räckvidden bara är 30 meter.

– Sätt nu båda händerna på styret och kliv upp som för ett trappsteg. Sätt fötterna mitt på plattorna, instruerar Lisa och trycker på startknappen.

Fem dioder vid fotplattorna börjar lysa och visar med grönt sken när fordonet befinner sig i en lämplig vinkel för påstigning.

Jag tar ett djupt andetag och ställer mig på maskinen. Provar att luta mig åt olika håll och känna in balansen. Det gungar och känns osäkert, men jag välter förstås inte utan får helt enkelt lita på konstruktionen.

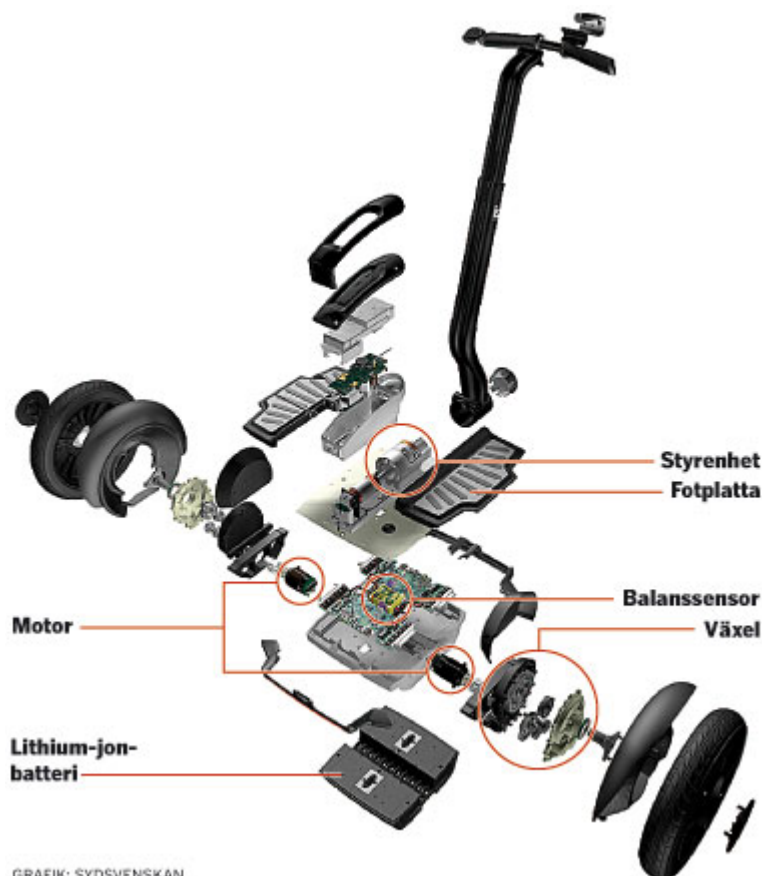
– Den betar sig som du gör när du går. Gång är egentligen ett kontrollerat fallande. Så om föraren lutar sig framåt eller bakåt driver en Segway sina hjul framåt eller bakåt för att hålla sig upprätt. När man svänger lutar man sig bara åt det hållet man vill svänga.

Jag kör fram och tillbaka och efter en stunds experimenterande med att få tvåhjulingen att svänga, genom att utnyttja kroppstyngden och jobba med höfterna, klarar jag av enkla slalomövningar. Det hela påminner om att åka skridskor och fungerar smidigast uppe i fart.

Jag slappnar av mer och mer även om färden fortfarande inte känns helt betryggande. Det är ovant att köra en skapelse som manövreras via viktfordelning och mer än konstigt att bromsa genom att luta sig bakåt. Med lite mer övning ska dock maskinen fungera som en förlängning av förarens egen kropp.

– Tyvärr drar Vägverket fötterna efter sig. Segway är inte typgodkänd ännu även om den inte heller är förbjuden. Hittills är den godkänd i princip i alla europeiska länder, förutom Norden och Holland, suckar Lisa Gramnäs och kliver upp på sin Segway PT i2.

Hon drar lätt och ledigt iväg genom parken, blir ett med maskinen samtidigt som nyfikna blickar följer hennes.

GRAFIK: SYDSVENSKAN

KÖRD: Segway PT i2 Fordonet väger 48 kilo och kan komma upp i 20 km/tim. Det drivs av två lithium-jon-batterier med en kapacitet på 0,40 kWh vilket räcker till för en körsträcka på 38 km på plan mark. Vid aggressiv körning och i uppförsbackar håller batterierna i 26 km. Batterierna laddas på 8 timmar. En Segway kostar idag 56900 kr inkl moms, men kommer att prishöjas. Det finns flera återförsäljare i Sverige, varav några i södra Sverige, som Segway Skåne i Höör och Unexo AB i Falsterbo.

Vad ska man ha en Segway till?

Förutom som nöjesfordon är den tänkt att användas till kortare pendling till jobbet. Och av golfspelare som kan transportera både sig själva och golfbagen ute på banorna.

Men smakar det så kostar det. En Segway går på nästan 60000 kronor.

Meningen är också att den ska kunna effektivisera industriföretag vars anställda snabbare kan ta sig fram i stora lagerhallar.

Och faktum är att den svenska polisen har skaffat några stycken för utvärdering. I bland annat Malmö används den för att bära fullt utrustade bombtekniker över stora avspärrade områden.

Sidan är utskriven från: sydsvenskan.se

© Sydsvenska Dagbladet
Materialet är skyddat av lagen om upphovsrätt.
Eftertryck eller annan kopiering förbjuden